Переклад Федора Воротнюка

БАЛАДОНЬКА ПРО ТРИ РІЧКИ

Річка Ґвадалківір
між помаранчів, олив;
ринуть річки Ґранади
в долину з гірських снігів.

Любов кудись відлетіла.

Над рікою Ґвадалківір
ґранатів пишні дерева;
котять річки Ґранади
кров і невтішні реви.

Любов відлетіла далеко.

У Севільї Ґвадалківір
вкрито вітрильним рухом;
двома річками Ґранади
гребуть зітхання та скруха.

Любові не стало духу.

Над річкою Ґвадалківір
палац і гаї цитринові;
над річками Давро й Хеніль
ставки та мертві руїни.

Любов далеко полинула.

Скажи, що вода несе
божевільне полум'я криків.

Любов у повітрі зникла.

Несе пелюстки й оливи
в моря твої, Андалусіє.

Любов у повітрі розсіялась.

ПОЕМА ЦИГАНСЬКОЇ СИҐІРИЛЬЇ

КРАЄВИД

Поле олив
розгорнулося віялом,
склалося — зникло.
Над оливами —
небо безоднє.
Чорним дощем течуть
холодні зорі.
На березі річки
тремтить очерет.
Сутінки.
Кучерявиться сірий вітер.
Оливи заховують крик.
Зграйка птахів полонених
пір'ям хвостів довжелезних
розворушила морок.

ҐІТАРА
Починається плач ґітари.
Розбиваються чарочки ранку.
Починається плач ґітари.
Марно її уривати.
Годі її урвати.
Плаче одноманітно,

як плаче вода,
як плаче вітер
у хуртовині.
Годі її урвати.
Плаче за чимось далеким.
Пісок палючого півдня
хоче камелій білих.
Плаче стріла без цілі,
вечір без ранку,
і перший померлий птах
на гілці.
Ґітара —
серце протнули п'ять шабель.

КРИК

Перекинувся крик
від гори
до гори.

Із-посеред олив
виросте чорна райдуга
в синьому небі ночі.

Ой!

Ніби смиком по скрипці
крик примусив дрижати
напружені струни вітру.

Ой!

В печерах усі стурбувались,
застрибали враз ліхтарі.

Ой!

ТИША
Послухай-но, сину мій, тиші.
Це тиша, що лине хвилями,
це тиша,
що в ній долини відлунюють
і долу думки нишкнуть.

ХОДА СИҐІРИЛЬЇ
Серед метеликів чорних
ступає чорнява дівчина
разом зі змією білою
густої імли.

Земля світла,
небо землі.

Йде, закута в тремтіння,
в ритмовім манівці;
серце її зі срібла,
ніж у правій руці.

Куди ти йдеш, сиґірильє,
в ритмі без голови?
На якому місяці житиме
твій безнадійний біль?

Земля світла,
небо землі.

ПРОЙШОВШИ
Діти вдивляються
в далечінь.

Гаснуть свічки.
Сліпі дівчата
квилять до місяця,
щоб відповів,
і в повітря здіймаються
звиви плачу.

Гори вдивляються
в далечінь.

А ЗГОДОМ
Лабіринти,
просновані часом,
щезають.

(Залишається
тільки пустеля)

Серце,
корінь бажання,
щезає.

(Залишається
тільки пустеля)

Світанкова ілюзія
та поцілунки
щезають.

Залишається тільки пустеля.
Покоти пустелі.

ПОЕМА СОЛЕА

ЗЕМЛЯ СУХА

Земля суха,
земля сумирна
ночей безкраїх.

(Вітер в оливах,
і вітер в горах)

Стара
земля
ліхтаря
і болю.
Земля
криниць безодніх.
Земля
смерті безокої
стріляє.

(Вітер гуляє шляхом,
гойдає тополі)

ГЛУХА СТОРОНА

На лисій горі
Невимовна мука.
Прозора вода.
Столітні оливи.
Закутані постаті
У кривих провулках.
На вежах погодники —
Верть — круть.
Село заникає
В Андалусії плачу.

НІЖ

Ніж
прохромлює серце,
наче леміш
оре обліг.

Ні.
Не коли мене ним.
Ні.

Ніж,
наче промінь сонця
пропікає прірви
страшні.

Ні.
Не коли мене ним.
Ні.

ПЕРЕХРЕСТЯ
Вітер зі Сходу;
ліхтар
і простромлене серце.
Вулиця
пружиться тремом
струни,
чи великого
злого
ґедзя.
Всюди
я
бачу ножі, що встромлені
у серця.

ОЙ!
Крик полишає вітру
тінь кипарисів.

(Мене в цьому полі ридати
полиште)

Все розбилось у світі,
лишилася тиша.

(Мене в цьому полі ридати
полиште)

Обрій, що став без світла,
погризли багаття.

(Вже ж вам казав,
щоб полишили
мене ридати)

НЕСПОДІВАНКА
На вулиці мертвий лежав
із ножем у грудях.
Чужинця ніхто не знав.
Як же ліхтар дрижав!
Мамо!
Як же дрижав ліхтарик
на вулиці!
Був світанок.
Ніхто не зміг зазирнути
в очі, до світу розплющені.
Тож на вулиці мертвий лежав
із ножем у грудях,
і чужинця ніхто не знав.

СОЛЕА
Прибрана в чорні одежі,
вважає, що світ дрібний,
у серці плекає безмежжя.

Прибрана в чорні одежі.

Вважає, що шепоти ніжні,
зітхання та зойки щезають
у шумі швидкого вітру.

В чорні одежі прибрана.

На балконі розчинені двері,
заграва через балкон
вливає безмежне небо.

Йой! Йой! Йой!
Прибрана в чорні одежі!

ПЕЧЕРА
Із печери линуть
довгі схлипи.

(По червоному
синім)

Циган з душі вироджує
древні країни.

(Вежі високі,
людські таїни)

За співом покорченим
блукає погляд.

(По червоному
чорним)

Поблискує золото
по печері побіленій.

(По червоному
білим)

ЗУСТРІЧ

Зустрічатися
нам не хотілось,
але ж, ось бачиш —
зустрілись.
Ти… бо ти вже знаєш,
як я її кохаю!
Йди собі далі.
А я
страждаю.
Не знаєш, як.
Хіба не бачиш: змарніло
тіло моє.
Ніколи не озирайся,
йди собі тихо. Зі мною
молися
Каєтано святому,
щоб ніколи
нам не кортіло
зустрітися.

ЗОРЯ

Дзвони Кордови
вранці.
Дзвони світанку
в Ґранаді.
Вас чують усі дівчатка,
що співають жалобну,
траурну.
Дівчатка Андалусії,
що співають дзвінку
і хриплу.
Всі дівчатка Іспанії,
що дріботять каблучками
на кожному розі міста,
смикаючи спідниці,
вибиваючи іскри.
Ой ви, дзвони Кордови,
ті, що вранці.
Ой ви, дзвони світанку,
ті, що в Ґранаді.

ПОЕМА САЕТИ

СТРІЛЬЦІ

Оці чорні стрільці
до Севільї простують.

Ґвадалківір ось тут.

Повільні крилаті рухи
чорних плащів і брилів.

Ґвадалківір.

Ідуть із прадавніх країн
великої скрухи.

Ґвадалківір ось тут.

Простують у лабіринт.
Камінь. Любов. Кришталі.

Ґвадалківір.

НІЧ

Каганчик і свічка,
світляк і ліхтар.

Це для саети
сузір'я.

Золотаві вікна
тремтять,
і на світанку тануть
тіні хрестів.

Каганчик і свічка,
світляк і ліхтар.

СЕВІЛЬЯ
На вежі севільській
спритні стрільці.

Севілья — близна.
Кордова — тризна.

Пильнує місто
тривалі ритми,
заплутує їх
у лабіринти,
ніби
лозу, що горить.

Севілья — близна.

Під луком неба,
над лугом чистим
летить саета,
над рікою вистрілена.

Кордова — тризна.

Здурівши від обрію,
змішала в вині
грішне від Дона Хуана,
довершене від Діоніса.

Севілья — близна.
Залишає Севілья близни.

ПРОЦЕСІЯ
Вуличкою йдуть
дивні однороги.
З якого поля, з якого лісу,
з якої міфології?
Ближче.
Вже схожі на астрономів.
Мерліни фантастичні
і Ессе Homo,

Дурандарте зачаровані,
Роланди роздратовані.

ХОДА
Діво в лелітках,
на ймення Самотність,
плинеш по місту
тюльпаном розкритим;
човен твій повен світла;
мріють свічки над людьми
і тривожні саети
поміж зірок кришталевих.
Діво в оздобках,
пливеш над народом
річкою вулиці
в море!

САЕТА
Смаглочолий Христос іде,
виступає
віддати лілеї Юдеї
заради гвоздик Іспанії.

Подивіться, звідки іде!

Іспанії.
Небо чисте і темне,
земля спалена,
русла, що в них ледве
суне вода оспала.
Смагле чоло Христа,
волосся попалене,
щоки запали,
вилиці виступають,

очі білі стали,
білі, мов білий день.

Подивіться, куди іде!

БАЛКОН
Лола
співає саети.
Довкола
гарненькі тореро.
Маленький перукар
біля дверей
в ритмі погойдує
головою.
Серед
духмяного чабрецю,
м'яти запашної
саети
співає Лола.
Це
та сама Лола,
що в басейн
заглядається довго.

РАНОК
Але, але
співці сает,
як і кохання, — сліпі.

Ніч зелену
саети порізали
гарячих лілей
близнами.

Кіль місяця
хмари похмурі розбив,
і сагайдаки цілі
повні роси.

Але ж, але
співці сает,
як і кохання, — сліпі.

КАРБИ ПЕТЕНЕРИ

ДЗВІН
Приспів
На жовтій вежі
забовкав дзвін.

За жовтим вітром
зайшовся подзвін.

На жовтій вежі
замовк уже дзвін.

З вітру та пороху
робляться срібні прови.

ШЛЯХ
Сто вершників у жалобі.
Куди вони скачуть?
Що то за небо туди лягло?
То сади помаранчів.
Та ж ані Севільї, ні Кордови
їм не побачити.
Ані Ґранади, яка по морю
плаче.

А їхні коні, неначе сонні
скачуть.
Туди, де поміж хрестів — спів
неначе.
Сім зойків у горлі сіли;
нащо
сто вершників андалусійських
скачуть?

ШІСТЬ СТРУН

Ґітара
змушує плакати сни.
Це зітхання
заблуканих душ,
що втікає
з широкого рота.
Як тарантул,
чигає на зойки,
сплітаючи зірку,
щоб полювати стогони,
що пливуть у цій діжці чорній.

ТАНОК

У саду петенери
У ночі саду
шість циганок
у біле вдягнених
водять танок.

В ночі садовій,
закороновані
кропом, трояндами
паперовими.

В ночі садовій
зуби перлові
пишуть у мороку
вогники.

І в ночі садовій
тіні стають довгі,
і аж по небозводу
ходять.

СМЕРТЬ ПЕТЕНЕРИ
В білім дімку вмирає
Згуба чоловіків.

Сто коників дивограють.
Їхні вершники мертві.

У стумному мерехтінні
Непевних теплих вогнів
Мінливо тремтить муар,
Що бронзові стегна вкриває.

Сто коників дивограють.
Їхні вершники мертві.

Стоять удовжені тіні,
Там, де тривожний обрій,
І тремний бурдон ґітари
Урвався.

Сто коників дивограють.
Їхні вершники мертві.

ПРИГРАВКА

Ой, петенеро циганська!
Нема, петенеро,
на похованні твоєму
дівчаточок чемних,
що свої кучері пишні
Христу дарували,
що, поміж люди ходивши,
біле вдягали.
Йде за труною твоєю
люд весь пропащий,
що йому в голову серце
стриба та скаче.
Йде ця юрба та плаче,
по вуличках темних.
Ой, петенеро циганська!
Ой, петенеро!

DE PROFUNDIS

Заснули сто закоханих
назавжди, не до світу,
в землі сухій і збитій.
В Андалусії довгі
руді дороги биті.
Хрести стоять у Кордові,
де зелено оливами.
Хрести стоять на спомин
про сто оцих закоханих,
що в цій сухій землі.

ПЛАЧ

На жовтих вежах забовкали дзвони.
Залунали за жовтим вітром.

У віночку зів'ялих лілій
Дибає смерть.
Скрипка її біла
Скиглить,
Скиглить,
Скиглить.

На жовтих вежах замовкли дзвони.

З вітру та пороху
робляться срібні прови.

ДВІ ДІВЧИНИ

ЛОЛА
Прала під помаранчем
білі бавовняні льолі,
мала зелені очі
і волошковий голос.

Ой, кохання,
квітка впала!

Вода в потоці плинула,
повна ясного сонця,
линув із-поміж олив
веселий спів горобця.

Ой, кохання,
квітка впала!

Але, коли вже Лола
змилила мило в льолі,
до неї тореро прийшли.

Ой, кохання,
квітка впала!

НАДІЯ*
* В ориґіналі "Amparo", тобто "притулок"(Прим. перекл.)
Надіє,
яка ти самотня вдома,
Вдягнена в біле!

(Екватор, той що між нардом
і жасмином)

Чуєш із твого двору
джерельця чарівний шемріт,
і ледве співа канарок
жовтенький.

Дивися: тремтять кипариси,
вечірнім птаством обвішані;
а ти сидиш, вишиваєш
по літері літеру.

Надіє,
яка ти самотня вдома,
вдягнена в біле!
Тобі
"Кохаю!" не скаже ніхто,
бо не вміє.

ФЛАМЕНКОВІ ОБРАЗКИ
Мануелю Торресу, "Сину Хересу",
що личить на фараона.

ПОРТРЕТ СИЛЬВЕРІО ФАЛЬКОНЕТТІ

Між італійською
та фламенко —
як йому співалося,
тому Сильверіо?
Густий мед Італії
з нашими цитринами
на саме дно лягали
його сиґірильї.
Крик його був страшний.
Говорили старі, що
волосся ворушилося
на голові,
і ртуть виступала
з дзеркал.
Тон по тону повзав —
не рвав.
Він був садівник
і господар саду.
Він будував для тиші
тисячі альтанок.
Нині ж його мотив
спить разом із лунами.
Непоборний і чистий.
З останніми лунами!

ХУАН БРЕВА

Хуан Брева тіло
мав велетенське
і голос дівчини.
Ніщо, як його спів.
Той самий біль
усміхнений.
Голоси цитрин
будив у Малазі сонній,

а плач його мав смак
морської солі.
Як і Гомер, співав
наосліп. А в голосі
щось ніби море вночі
і чавлені помаранчі.

КАФЕ КАНТАНТЕ
Скляні ліхтарі
та люстра зелені.

На тьмяному кОні
Паррала зі смертю
веде перемови.
Пломінь
не йде.
Заклика його знову.
Люди довкола
вдихають зойки.
У дзеркалах зелених
довгі хвости шовкові
ходять.

СМЕРТНИЙ ЛЕМЕНТ
На чорному небі
жовті гадючки.

Я з очима в цей світ прийшов,
а без них піду.
Пане найбільшого болю!
А потім —
свічка й опона
долі.

Хотів був піти, куди
приходять добрі.
Я прийшов туди, Боже!
Та потім —
свічка й опона
долі.

Жовтий лимон,
дерево.
Кидайте лимони
вітру.
Знаєте що? Потім —
свічка й опона
долі.

На чорному небі
гадючки жовті.

ВОРОЖБА
Судомно рука,
немовби медуза
сліпить око болюче
лампади.

Ножиці й туз —
усе це хрести.

Над білим димом
ладану нібито
кріт невидющий
і нерішучий метелик.

Ножиці й туз —
усе це хрести.

Тисне серце
невидиме. Бачите?
Серце
відбилось у вітрі.

Ножиці й туз —
усе це хрести.

MEMENTO
Коли я помру,
поховайте мене з ґітарою
у піску.

Коли я помру,
покладіть мене серед дерев,
у траву.

Коли я помру,
почепіть прапорцем тріпотіти
на даху.

Коли я помру.

ТРИ МІСТА

МАЛАҐЕНЬЯ
Смерть
смикає двері
таверни.

Люди непевні,
чорні коні
шляхами ґітари
ходять.

Нарди при морі
жіночою кров'ю
і чимось солоним
пахнуть.

Смерть
вийде й поверне.
Смерть
із таверни.

КОРДОВСЬКИЙ КВАРТАЛ
Нічний закуток
Ховаються в дім
від зір.
Валиться ніч.
Всередині мертва дівчинка
ховає червону квітку
в чорній косі.
Голосіння шести солов'їв,
що на решітку сіли.

В домі зітхають усі.
Ґітара висить.

ТАНОК
Кармен усе танцює
по вулицях у Севільї.
Блиском беруться зіниці.
Коси у Кармен білі.

Дівчата,
мовчіть!

Жовта гадюка звилась
на Карменіній голові.
Танцюючи, Кармен марить
кавалерами, що були.

Дівчата,
мовчіть!

Всі вулиці спорожніли,
та чути глухе биття:
то щепи старої шукають
андалусійські серця.

Мовчіть же,
дівчата!

ШІСТЬ КАПРИЧЧІВ

ЗАГАДКА ПРО ҐІТАРУ

На тих шляхах,
що схрестились у колі,
шести шляхтянок
танечні скоки.
Трьох щиро срібних
і трьох, що м'язи з кров'ю.
Їх шукають вчорашні сни,
та тримає в руках
той Поліфем, що з золота.
Ґітара!

СВІЧКА
Ой, як тяжко замислене
полум'я свічки!

Як індійський факір
зазирає в золото нутрощів
і щезає, мріючи,
в повітрі без вітру.

Лелека розпалений
тіні густі клює
зі свойого гнізда
і, тремтючи, ввижається
мертвому циганчуку
в його круглих очах.

КАСТАНЬЄТА
Кастаньєто!
Кастаньєто!
Кастаньєто!
Жук лункий.

У павутинні руки
пружиш повітря
гаряче,
задихається голос тремкий
дерев'яний.

Кастаньєто!
Кастаньєто!
Кастаньєто!
Жук лункий.

КАКТУС ЧУМБЕРА
Лаокооне дикий.

Який ти гарний, коли
місяць у половині!

Багаторукий гравцю.

Який ти гарний, коли
загрожуєш вітру!

Знають Атіс і Дафна
твій біль
незглибимий.

АҐАВА
Скаменілий спруте.

Ти впускаєш ці сірі пальці
в гірські черева,
розриваючи цілі скелі
шпарами.

Скаменілий спруте.

ХРЕСТ
Хрест.
(Тут
кінчається шлях)

Зазирає в воду каналу
(Тут
три крапки)

ПРИГОДА ЛЕЙТЕНАНТ-ПОЛКОВНИКА ЦИВІЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

У ЗНАМЕНОВІЙ КІМНАТІ
Лейтенант-полковник. Я лейтенант-полковник цивільної ґвардії.
Сержант. Так.
Л.-п. Ніхто не скаже, що ні.

С. Ні.
Л.-п. Маю три зірки та двадцять хрестів.
С. Так.
Л.-п. Сам арцибіскуп мене вітає, з усіма його відзнаками.
С. Так.
Л.-п. Я лейтенант. Я лейтенант. Я лейтенант. Я лейтенант-полковник цивільної ґвардії.

(Ромео та Джульєтта, в білім, блакиті й золоті, кохаються в тютюновім садку сиґарної скриньки. Вояк голубить цівку рушниці, повну підводного мороку. Далекий голос)

Місяць, місяць, місяць
на цю пору оливну
над Касорлою вийшов,
над Бенамехі не зійде.

Місяць, місяць, місяць.
Кукурікає півень.
Дівчатка, алькальдові доньки,
задивились на місяць.

Л.-п. Що там таке?
С. Циган.

(Від молодого віслючого погляду цигана тьмяніють і ростуть очиці лейтенант-полковника цивільної ґвардії)

Л.-п. Я лейтенат-полковник цивільної ґвардії.
Циган. Так.
Л.-п. А ти хто?
Ц. Циган.
Л.-п. Що таке циган?
Ц. Будь-що.

Л.-п. Як тебе звуть?
Ц. Ось так.
Л.-п. Що?
Ц. Циган.
С. Я здибав його і привів.
Л.-п. Де ти був?
Ц. На мості через річки.
Л.-п. Через які річки?
Ц. Всі.
Л.-п. І що ти там робив?
Ц. Вежу мережив.
Л.-п. Сержанте!
С. Слухаю, пане лейтенант-полковнику!
Ц. Я винайшов крила, щоби літати, й літаю. Сірку й троянду маю на вустах.
Л.-п. Ах!
Ц. Хоча й не потрібні крила, бо літаю без них. Хмари й каблучки маю в крові.
Л.-п. Ой!
Ц. В січні збираю лимонові квіти.
Л.-п. (Скоцюрбився) Ох! Ох! Ох!
Ц. І помаранчі в снігу.
Л.-п. Ох-ох-ох! Ой-ой-ой! (Падає мертвий)

(Тютюново-кавна душа лейтенант-полковника цивільної ґвардії відлітає у вікно)

С. На поміч!

(У дворі казарми чотири ґвардійці цівільної ґвардії лупцюють цигана)

ПІСНЯ ПОБИТОГО ЦИГАНА
Двадцять чотири удари.
Двадцять чотири удари.

Мене друкували вночі
на срібнім папері, мамо.

Мене перестріли жандарми,
Водички посьорбати дали.
Кораблики й рибку срібну
Носила та срібна вода.

Ой, командире жандармів,
що там, у високій залі,
дайте-но хусточку срібну
втерти потьоки криваві.

ДІАЛОГ АМАРҐО*

* Амарґо — гіркий, терпкий, а ще суголосить дієслову "любити" (Прим. перекл.)

ПОЛЕ

ГОЛОС

Амарґо!
Олеандри двору мого.
Серце мигдалю гіркого.
Амарґо!

(Три юнаки в широких брилях)

1-й. Будемо пізно.
2-й. Ніч накриває.
1-й. Що той?
2-й. Плентається позаду.
1-й. (Гучно) Амарґо!
Амарґо. (Здалеку) Я йду!
2-й. (Іще гучніше) Амарґо!
А. (Спокійно) Я йду!

(Павза)

1-й. Який гарний гай!
2-й. Еге ж.

(Тривала тиша)

1-й. Не люблю блукати вночі.
2-й. Я так само.
1-й. Ніч для спання.
2-й. То так.

(Жаби та цвіркуни врочисто будують альтанки й майдани андалуської спеки. Амарґо з'являється руки в боки)

А. Ой-ой-ой.
Запитай у смерті.
Ой-ой-ой.

(Зойк його співу йотує серця слухачів)

1-й. (Десь іздалеку) Амарґо!
2-й. (Геть далеко) Амарґо!

(Тиша)

(Амарґо сам посеред дороги. Мружить круглі зелені очі й оперізує м'який жакет по стану. Високі гори його обступають. Важкий срібний годинник щокроку темно б'є йому в кишені)

(Вершник чвалом по дорозі)

Вершник. (Збивши коня) Добраніч!

А. Мир вам Божий!

В. Вам до Ґранади?

А. До Ґранади я йду.

В. То нам по дорозі.

А. Скидається на те.

В. То чом би вам не сісти на крижі?

А. Бо не болять мені ноги.

В. Я від Малаґи.

А. Гаразд.

В. Маю там братів.

А. (Не дуже ґречно) Скількох?

В. Їх троє. Продають ножі. То така їхня справа.

А. На здоров'я.

В. Срібні й золоті.

А. Ніж не мусить бути чимсь іще, крім ножа.

В. Помиляєтесь.

А. Дякую.

В. Золоті самі йдуть у серце. Срібні ріжуть горло як стеблину.

А. Непридатні краяти хліб?

В. Чоловіки ламають хліб руками.

А. То так.

(Кінь сполошився)

В. Кінь!

А. То ніч.

(Химерна дорога грається тінню коня)

В. Хочеш ніж?

А. Ні.

В. Я ж дарую.

А. Та я не беру.

В. Не матимеш іншої нагоди.

А. Хтозна…
В. Решта ножів непридатні. Решта ножів боязкі й жахаються крові. Ті, що їх ми продаємо, холодні. Збагнув? Входять, де найгарячіше, і там стають.

(Амарґо мовчить. Правиця йому холоне, ніби вхопивши щось золоте)

В. Гарний ніж.
А. Багато вартий?
В. Оцей хочеш?

(Виймає золотого ножа. Лезо сяє мов полум'я свічки)

А. Казав же: ні.
В. Хлопче, гайда, сідай до мене!
А. Ще не втомився.

(Кінь знову сполошився)

В. (Смикає поводи) Дурний кінь!
А. Це через морок.

(Павза)

В. Як я вже казав, у Малазі троє моїх братів. А як продаються ножі! У соборі купили дві тисячі на оздобу до вівтарів і завінчати вежу. А на скількох імена кораблів! Найбідніші рибалки з узбережжя світять вночі сяйвом цих гострених лез.
А. Чудово!
В. Хто ж заперечить!

(Ніч гусне мов вікове вино. Груба гадюка Півдня розплющила очі світанку, й усім оспалим безмежно кортить ринути за балкон у юродиві чари пахощів і простору)

А. Здається, ми заблукали.
В. (Спинивши коня) Невже?
А. За розмовою.
В. Хіба ті вогні не Ґранада?
А. Не знаю.
В. Світ великий.
А. Ніби знелюднів.
В. Ти не помилився.
А. Мене долає розпач! Ой! Ой-ой-ой!
В. Нащо тобі туди? Що маєш робити?
А. Що робити?
В. А якщо залишаєшся, навіщо хочеш залишитися?
А. Навіщо?
В. Я сідаю на цього коня, а якби ні, що б сталося?
А. Що б сталося?

(Павза)

В. Ми вже близько Ґранади.
А. Може таке бути?
В. Поглянь, як блищать веранди.
А. Справді.
В. Зараз ти вже не відмовишся сісти до мене.
А. Зачекай…
В. Гайда, мерщій! Треба там бути ще вдосвіта… А ніж візьми. Я ж бо дарую!
А. Ой! Ой-ой-ой!

(Вершник забирає до себе Амарґо. Двоє рушають до Ґранади. Гори поростають вехом і кропивою)

ПІСНЯ АМАРҐОВОЇ МАТЕРІ
Принесли в моєму савані,
в моїх олеандрах і пальмах.

У день двадцять сьомого серпня
з ножем золотим біля серця.

Хрест! Ми далеко блукали!
Він був гіркий і смаглявий.

Сусідки, сюди несіть
гіркого лимона сік.

Хрест! І не голосіть:
я на місяці бачила сина.